

Er grønne sertifikater 'dyr formålsløs moro'?

Innsendt til (og avslått av) Dagens Næringsliv, Aftenposten og VG.

I programmet Brennpunkt på NRK 1 25. september uttaler blant annet økonomene Torstein Bye og Michael Hoel seg kritisk til grønne sertifikater, som er et nytt støttesystem for fornybar strømproduksjon. Det hevdes at sertifikatsystemet er «dyr formålsløs moro», at fornybar strømproduksjon ikke gir reduserte klimagassutslipp, og at det egentlig er unødvendig å diskutere hvor unyttig sertifikatsystemet er. Vi mener det er god grunn til å diskutere påstandene som ble servert i dette programmet. Økonomiprofessorene ser ut til å overse et viktig EU direktiv, og vi mener de tar helt feil om miljøvirkningene.

I det norsk-svenske sertifikatsystemet som startet i år får eierne av nye anlegg for fornybar strømproduksjon tildelt sertifikater ut fra produksjonens størrelse. Leverandørene av elektrisk kraft må kjøpe slike sertifikater ut fra hvor store leveranser de har. Prisen blir bestemt ut fra tilbud og etterspørsel. Innen 2020 vil systemet gi 26 TWh ekstra fornybar strømproduksjon fordelt mellom Norge og Sverige. Hvorvidt systemet er dyrt kommer nok litt an på perspektivet. Avhengig av hvilke forutsetninger en bruker vil sertifikatenes andel av total strømpris utenom skatter bli ca. 4 % i gjennomsnitt frem til 2036. I tillegg kan det bli noe økning av nettariffen. Vi synes ikke dette er veldig avskrekkende.

Fornybar energi er et alternativ til fossilt basert energi. Verdens olje- og gassforbruk er nå så stort at kjente lagre vil tømmes innen noen få generasjoner. Samtidig frigjøres klimagassen CO₂ når fossil energi forbrukes. Ifølge FNs klimapanel bidrar utslippene til at temperaturen på jorden stiger, og klimaforskerne sier at dette vil gi mer ekstremvær, tørke og oversvømmelser av landområder fordi havnivået stiger. Stern-rapporten fra 2006 konkluderte med at kostnaden med klimaendringene er 5 - 20 ganger større enn det det koster å redusere utslippene nok til at en unngår de de største problemene.

Ifølge flere studier, bl.a. av IEA, er fornybar energi, energi-effektivisering og fangst og lagring av CO₂ blant de viktigste teknologiske løsningene for å få ned CO₂-utslippene, og EU har vedtatt målsettinger og direktiver innenfor alle disse områdene. Dette er begrunnet ut fra miljø, avhengighet av importert energi, og industriell verdiskapning. Siden EUs Fornybardirektiv gjelder for Norge, må vi øke fornybarandelen fra 58 til 67 prosent innen 2020. All produksjon av fornybar strøm teller med her, og sertifikatsystemet vil gi et avgjørende bidrag for at vi skal få dette til. Vi ser ikke helt hvordan Brennpunkt-økonomene tok forpliktelsen om økt fornybarandel med i sine resonnerer.

Mer fornybar energi gir reduserte CO₂-utslipp fordi dette erstatter fossilt basert energi. Så enkelt er det egentlig. I det følgende forklarer vi hvordan enkelte økonomer arbeider seg fram til en annen konklusjon, og hva vi mener er feil med deres tankegang.

EU har vedtatt et kvotesystem for CO₂-utslipp, hvor Norge deltar. I dette systemet er det i utgangspunktet et gitt antall utslippskvoter – frem til 2020. Hvis utslippene av en eller annen grunn ser ut til å bli lavere enn antall tilgjengelige kvoter, vil prisen på kvotene gå ned akkurat så mye at noen vil kjøpe og bruke dem. Mer fornybar strøm som fortrenger kullkraft vil derfor gi en lavere kvotepris, men vil ikke ha noen virkning på samlede utslipp – frem til 2020.

Hva synes du er passe planleggingshorisont for klimapolitikken? Hvor langt frem skal en se når en vurderer hvordan vi skal endre samfunnet vårt slik at den kommer inn på et bærekraftig spor som ikke ødelegger for fremtidige generasjoner? 50 år? 100 år? 200 år?

I Brennpunkt-programmet diskuteres økonomene klimapolitikk med en 8 års horisont – frem til 2020. Hvis vi nå skal tillate oss å tenke litt lenger enn 8 år har vi følgende spørsmål:

- Vil økt fornybar energiproduksjon føre til at det blir enklere eller vanskeligere å redusere bruken av fossil energi?
- Vil en lav kvotepris føre til at det blir enklere eller vanskeligere å redusere antall kvoter neste gang en skal forhandle om dette?

Vi mener det blir enklere for politikerne å sørge for videre utfasing av ikke-fornybar fossil energi når en har fått opp produksjonen av fornybar energi. Vi mener det blir enklere for politikerne å vedta nye utslippskutt i fremtiden dersom kvoteprisen er lav. Vi tror dette er avgjørende årsaker til at miljøvernorganisasjoner og politikere i Norge og EU ønsker å satse på fornybar energi.

Kontakt:

Forsker Ove Wolfgang
ove.wolfgang@sintef.no

Forskningsjef Magnus Korpås
magnus.korpas@sintef.no

SINTEF Energi AS
Telefon: 73 59 72 00, energy.research@sintef.no
www.sintef.no/energi

Kontakt: